

Colectia
Amintiri dintr-o viață de om

Preotul N. V. Hodoroabă

Din umbra satelor

Reeditare. Prima ediție a cărții: *Din umbra satelor* de Preotul N. V. Hodoroabă, Institutul de Arte Grafice „Viața Românească” – Iași, 1926.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HODOROABĂ, N. V.

Din umbra satelor / preotul N. V. Hodoroabă.

- Ed. a 2-a. - Iași: Doxologia, 2017

ISBN 978-606-666-625-1

821.135.1

© DOXOLOGIA, 2017

ISBN 978-606-666-625-1

Preotul N. V. Hodorobă

Din umbra satelor

DOXOLOGIA

Iași, 2017

1. Bine v-am găsit, gospodari și muncitori!

După aproape patru ani de suferințe și greutateți pe care le-a adus războiul și în care timp ne-am făcut datoria către patrie, fiecare unde a crezut că-i șade mai bine, iată-ne acum cu țara mărită în hotarele visate de strămoși. Și această foaie pentru voi, care odată cu ivirea războiului a încetat de a mai ieși, apare acuma din nou, în aceste vremuri de mare scumpete a hârtiei și a tiparului, datorită jertfei și muncii ce-o depune și a dragostei de totdeauna pentru voi a dlui N. Iorga, până acum Președintele Camerei Deputaților din România mare și întregită. Și noi, care ca niște învățăcei am stat în jurul domniei sale și l-am ajutat cu scrisul și cu banul nostru pentru a scoate acest jurnal țărănesc, bucurându-ne de învierea acestei gazete, ne strângem rându-rile iarăși pentru a merge pe drumul ce ni l-am croit de mult, împrăștiind cu scrisul

învățături și sfaturi bune în lumea de jos unde e încă mult întuneric. Războiul de la hotare, deși dușmanul de la Răsărit ne tot amenință, e ca și isprăvit. A început însă războiul dinlăuntru, care, deși nu cere sânge și vieți, dar e destul de greu.

E lupta de fiecare ceas între lumea veche, între politicienii care vor cu orice preț să rămână la cârma țării, și între lumea cea nouă, ce-a ieșit luminată, curățită și cu puteri noi din acest crud război. E luptă între frontul vechi pe care a apus soarele, și între frontul nou, din care răsare, dătător de viață, plin de vlagă și făgăduințe, soarele unei vieți noi, de dreptate, de muncă și de cinste. Noi, din jurul acestei foi, care am muncit de la locul nostru pentru ca nădejdea în aceste zile să nu se stingă în sufletele acestora ce aveau să fie răzbunătorii unui neam și purtătorii lui de arme, ne bucurăm astăzi, văzând cu ochii întregirea neamului.

Și, pentru noi toți începe de acum o nouă luptă: spre a căuta să ne păzim cu orice preț de dușmanii din afară ai țării, dar mai ales de cei dinlăuntru, care, îmbrăcați în piei de oaie, sapă la temelie

nouă a țării, dorindu-i prăbușirea. Datori suntem noi să vă facem băgători de seamă la această primejdie ce ne amenință, spre a nu crede tot ce vi se spune de cei interesați, ci să vă plecați urechile numai la vorbele și învățăturile cele bune.

Zadarnice vor fi jertfele ce le-am făcut în război, dacă nu vom pricepe că o Românie mare nu poate trăi de nu va fi în același timp și o Românie tare, care să aibă la temelie piatra cea tare, produs al unirii noastre sufletești, adică, unire în „*cuget și în simțiri*”, cum a zis Mureșanu.

În lupta dar ce s-a deschis pentru întronarea acestei vieți noi, a unui *nou duh dătător de viață*, noi, cei de la această foaie, vom fi la datoria noastră cu cuvântul și cu fapta. De aceea acum, când, după aproape patru ani, ne întâlnim pentru a mai sta de vorbă prin acest jurnal, vă zicem:

Bine v-am găsit, gospodari și muncitori!*

* Neamul Romînesc, p. pop., an. VIII, no. 7; 14 Martie 1920.

2. Apărători de drepturi?

Ca fii ai acestei țări, în care ne-am născut și am văzut lumina zilei, care ni-i leagăn la toți de bucurii și de dureri și în cele din urmă mormânt, ca cetățeni, aveți d-voastră gospodarii de la țară, pe lângă datorii, și drepturi. Ca să aibă cineva numai datorii fără drepturi de îndeplinit, nu se poate. Drepturile și datoriile cetățeanului sunt ca o monedă, ca banul cu două fețe. Mai mult sau mai puțin, vă cunoașteți datoriile ce le aveți către familie, școală, biserică, către patrie.

În războiul pentru întregirea neamului încheiat de curând, ați dovedit că știți mai bine decât oricine care vă e datoria față de țară: ați apărut-o și i-ați lărgit hotarele cu prețul vieții voastre.

Prin această faptă măreață, atât morții din război cât și voi, care ați scăpat cu zile și v-ați făcut atunci datoria de ostași viteji și cinstiți, aveți dreptul la recunoștință din partea tuturor fiilor țării și

a urmașilor noștri, dar mai ales a conducătorilor țării. Când a fost nevoia mai mare, când ne stătea cuțitul la gât și nemții erau mai-mai să ne cuprindă și nordul Moldovei, atunci vi s-a făgăduit de cei mari, marea cu sarea.

Pe toată linia frontului se auzea un singur glas: „Jertfiți-vă pentru țară, căci pământul ce-l stropiți cu sânge va fi decum al vostru și al copiilor voștri, veți avea drepturi!” ș. a.

Cine nu zicea atunci, că în cel mult un an după terminarea războiului, pământul nu va fi dat în mâna sătenilor ca o răsplata a jertfelor făcute și ca o măsură de dreptate socială neapărat trebuitoare la închegarea și cimentarea țării noastre mărite! Și, cu toate acestea, avem în curând trei ani de la terminarea războiului și legea largă și dreaptă de expropriere pentru caz de „utilitate națională”, încă n-a ieșit. Sub guvernul de scurtă durată a dlor Vaida-Iorga, a venit învățătorul de la Topoloveni (Argeș) Mihalache, ca ministru țăran la Domenii, cu legea lui dreaptă pentru voi, dar guvernul a fost răsturnat îndată și dată

cârma țării în mâna dlui general Ave-
rescu, care cerea: „muncă, cinste și lega-
litate”. Are opt luni de guvernare și foștii
dsale ostași încă n-au vârât plugul în
pământul făgăduit! Se va da pământ, zic
cei de la cârmă, dar după gustul proprie-
tarilor, ca voi, cei ce ați făcut cu mâna
pe armă România Mare, să-l plătiți cu...
4500 lei falcea!!

Și, cine costă așa de scump?! Pământul
muncit de voi, din care ați scos bogății
pentru o mână de ciocoi răsfățați ai no-
rocului pe care l-ați stropit cu lacrimile,
sudoarea și acum în urmă, din belșug
cu sângele vostru!...

Brazda apărută cu pieptul vostru
vânjos, care ascunde sute de mii de tru-
puri ale fraților voștri, ce-au căzut scrâș-
nind în fața inamicului cu nădejdea că
pământul pe care cad ca eroi va fi al
vostru și al copiilor lor, dat c-un preț
omenesc – această brazdă să fie acum
precupețită și așa de scump plătită?!

Aveți încă odată prilejul să vedeți
pe aceia care strigă că vă sunt prieteni,
vă doresc binele și vă apără drepturile.
Numai noi vă cunoaștem mai bine decât

alții starea, bucuria și amarul, care am suferit pe front la cot cu voi și am văzut ce-ați îndurat și, deși poate n-auzim numai cuvinte de bine, cu toate acestea, nu încetăm de a sta lângă voi și a vă lua apărarea până ce va învia odată și dreptatea voastră de atâta vreme așteptată.

Pe acei ce vă apără drepturile nu după vorbe, ci după fapte să încercați a-i cunoaște.

Mai așteptați, mai răbdați, nu pierdeți încă nădejdea, căci după cum ați biruit inamicul din afară, veți birui fără doar și poate și pe acei ce se pun de-a curmezișul în fața dreptății voastre.*

* Solia, an V, No. 6; 12 Decembrie 1920.

3. A sluji nu e ruşine

Mulţi spun, că acum nu se munceşte atât cât înainte de război, adică, că ţăranul de la sat şi lucrătorul de la oraşe nu se silesc, din diferite cauze, ca să lucreze, dacă nu mai mult, dar măcar nu mai puţin ca înainte de-a ne cuprinde şi pe noi grozavul război. Statisticile oficiale arată că nu se lucrează de săteni tot pământul, deoarece rămâne mult câmp pârloagă. Şi lucrătorii din fabricile particulare sau ale statului nu vor să mai producă atât ca înainte de război, cerând prin greve măriri de salarii şi împuţinarea orelor de lucru.

Cu războiul s-au împuţinat braţele de lucru şi nu că săteanul nu munceşte mult astăzi, căci sunt foarte mulţi care muncesc peste măsură, neţinând nici sărbătorile; dar, că se observă înclinări către mijloace mai uşoare de câştig, asta e drept. Iată de pildă, pe la sate, mulţi oameni încep

să facă negustorie, fie cu vite sau cu pâine și care câștigă parale bune. Mulți iară se țin de căraușie care e destul de bănoasă astăzi. Și-i un păcat al nostru, că omul, după ce face ceva parale, adică, după o vorbă veche, „după ce mămăliga prinde coajă”, începe să se fudu-lească!...

Să te duci să îmbii pe unul din aceștia la un lucru, nu-ți vine, căci a lucra cu ziua, cică e rușine... Iată, prin sate, trebuie să te zbați multă vreme, ca să-ți poți găsi un servitor. Și nu vorbesc de oameni gospodari, căci aceștia de obicei nu-și dau feciorii pe la slujbe, dar vorbesc de cei nevoiași cu o casă de copii, care stau acum acasă mâncând din pod și care nu vor să se ducă la câștig. Sunt vădane de război care au băieți și fete bune de slujbă și, când îi spui să-ți dea unul la treabă, îndată îți spune: „Daaa... sărăcani de mine! acestea zâle am agiuns eu, ca să-mi dau băietul la slujbă!? Da știu, că cu măligă coaptă-n vatră i-oi ținea, da nici la slujbă nu i-oi mai da, să mă fac de răs!!” ... Iar altul îți răspunde: „Fata sau băietul meu hargat?! Da, neam de neamul

Cuprins

1. Bine v-am găsit, gospodari și muncitori!	5
2. Apărători de drepturi?	8
3. A sluji nu e rușine	12
4. Cum vin bolile	16
5. Nelegiuiri... ..	20
6. Furăturile de astăzi	24
7. Strângeți bani pentru vremuri grele!	28
8. Dar noi n-avem pământ?	31
9. Legiuiri noi și oameni vechi	34
10. Ținerea de cuvânt	38
11. Luptă grea	42
12. Ce face lăcomia	46
13. La răspinteni... ..	50
14. Măsuri pentru opreliștea focului la sate	54
15. Bătaia	59
16. La spital cu bolnavii și nu la vrăjitori și descântători!	62

17. Cu ce ar trebui să vă împodobiți casa	66
18. Nu irosiți banii pentru lux	70
19. Certurile pentru pământ	75
20. Prin cârciumă la cazarmă?	79
21. Nu beți spirt curat!	82
22. Ce văd preoții mergând cu ajunul prin case	86
23. Fapte bune	89
24. Obiceiurile bune se uită	93
25. Puterea primăverii	97
26. Doritorii de pace	100
27. Învățămintele de la frații bucovineni	103
28. Cerșetoria	107
29. Sădiți pomi roditori!	111
30. Voia bună	115
31. Cât poate tihna în casa omului	119
32. Un act de fundațiune	123

17 Februarie 1926
Seminarul „Veniamin Costache” – Iași